

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 195.

V Ljubljani, v petek 27. avgusta 1886.

Letnik XIV.

Kaj pa sedaj?

Mogoče, da bode to, kar sedaj pišemo, ko pride list č. naročnikom v roke, že zastarano, in bode zadnja stran lista ovrgla to, kar je pisanega na prvi strani. Kljub temu vendar ne moremo molčati, ker pred našimi očmi se vršé dejanja tako nepričakovana in tako naglo, da bi človek skoraj mislil, da sanjari, ali da bere kake pravljice. 23. t. m. smo brali, da je knez Aleksander bolgarski odstavljen, in da je šel, Bog zná kam, ter da je osnovana začasna vlada za Bolgarijo. A 25. t. m. že čitamo, da je začasna vlada odstavljena in so kolovodje zaprti ter da se je osnovala zopet druga vlada; 22. t. m. ob 2. uri popoldne sta dva polka konjice obstopila knezovo palačo, ter so kneza v imenu ljudstva prisilili k odpovedi; sedaj pa, ko se je zvedelo sleparstvo, da je bil knez namreč prisiljen odpovedati se, ne v imenu naroda, ampak nekterih izdajalcev, vzdignila se je vojna in ljudstvo, vstrašeno vstajnike, zaprla začasno vladu ter vstanovila drugo. Ta si pred vsem drugim prizadeva poklicati zopet kneza k vladu.

Prvo, kar si je vsakdo mislil, je bilo, da ima Rusija roke vmes; ker po tem soditi, kar se je prej pisalo in govorilo, ni mogel svet drugače soditi. Vsaki se je moral čuditi bolgarskemu narodu, za katerega je knez Aleksander toliko storil, ter misliti, da je ta narod čeda ovac, ki tam čez plot skače, kjer je prvi oven skočil, ali pa, da je tako nehvaležen, da hitro pozabi svojih dobrotnikov. Drugi pa so si to zopet tako tolmačili, da je vsa oblast pri ministerskemu predsedniku, da knez le izvršuje, kar se mu ukazuje, oziroma svetuje, in da se merodajne osebe, Zankov, metropolit Klement in drugi, držé načela: „Bolje je, da jeden človek umrje, kakor da vse ljudstvo pogine.“

Znano je namreč, da v novjšem času Rusija ni marala za kneza Aleksandra, ker ni hotel biti ruski sluga, ampak samostojen vladar. Ker so okoliščine tako nanesle, se je nemara bolj naslanjal na Angleže, kakor na Ruse, da, celó s Turčijo se je raje pogajal, kakor da bi bil Ruse pomoči prosil v

vojski s Srbijo. Neka bolgarska stranka mu je posebno to zamerila, ker se je v vzhodnji Rumeliji smatral za turškega uradnika. Ta stranka se je razgovarjala z ruskim poslancem in nasledek tega je bil, da so kneza odstavili in ga prisilili k odpovedi, ter pravijo, da je celó podpisal, da odstopi zaradi tega, ker noče biti deželi in narodu na škodo in pogubo, za vselej od vladanja Bolgarije. Mimogrede le opomnimo, da se nam „lastnoročni“ podpis sumljiv zdi. Hraber in odločen mož, kakor je Aleksander vselej bil, tudi iz strahu pred smrtjo ne bode kaj tacega podpisal, kar ni res in kar ga sramoti; to stori le kak gibčen kraljev dvornik in služabnik.

Mar li ni mogoče, da so knezovi nasprotniki sami Aleksandra podpisali, če ne naravnost kot lastnoročno, pa z možmi kot pričami odpovedi? To sklepamo iz tega, da so v prvem trenutku res vojno in ljudstvo preslepili, češ, knez Aleksander se je sam „prostovoljno“ deželi in narodu na korist vladu odpovedal. Koliko so Rusi z dobrimi besedami ali brzkone tudi s čim drugim okroglim pripomogli, da so kneza Aleksandra tako hitro na suho djali, se ne dá natanko dopovedati; le nekoliko se dá to slutiti iz poslednjih telegramov, ako jim je kaj verjeti.

Iz Bukarešta, 25. avgusta, se bere telegram: „Knez Aleksander je včeraj popoldne po nakazu revolucijske vlade v Reni kot državni vjetnik Rusiji bil izročen“. . . . Včeraj pa je brati drug telegram iz Petrograda, 25. avgusta: „Knez Aleksander podal se je včeraj iz Renija preko Voločiška v Avstrijo in to ne, kakor vjetnik. Vpraša se: Od kod vendar to pride, da v Petrogradu tako dobro vedó, kje je knez in da še pristavijo, ne kot vjetnik.“

Kar se tiče protosti kneza Aleksandra, mislimo mi, da je stvar taka: Če ima Rusija svojo roko zraven in se je na njeno agitacijo odstavljanje zgodilo, ga Rusija gotovo ni pustila prostega, ampak revolucijska vlada ga je ruskim gosposkam izročila. Če je pa Zankov to na svojo roko storil, da bi se Rusiji s tem prikupil, je mogoče, da je knez Aleksander prost, bodisi že v Avstriji, Rumuniji ali kje drugje.

Je pa še nekaj družega, kar pri vsi tej zadevi najbolj stvar pojasnjuje. Med tistimi, ki so šli kneza odstavljati, je bil metropolit Klement tisti, ki je bil potem načelnik vstajniške vlade. Kaj ima tam opraviti razkolniški metropolit? On je hotel, to je očitno, vstaji verski značaj vtisniti, tolažil in miril je ljudstvo, kazaje na mogočnega cara; potem je imel zahvalno službo božjo za to, da je revolucija srečno zmagala. S tem gotovo ni kazal zvestobe do kneza, marveč očitno, da je ruski agent in kdo zná kaj še vse. Pa še več! Narod je baje šel k ruskemu poslaniku priporočevati se mogočnemu caru in odpuščanja prositi, da so hotli kedaj Bolgari stati na svojih nogah. Med tem, ko so odposlani bili pri ruskemu poslaniku in molili „mea culpa“, je baje narod pred hišo klečal.

Koma ne pride na misel postopanje ruskega poslanca Repnin-a, ko so se hotli poljski rodoljubje ruski prijaznosti vstaviti, ki je bila tako močna in silna, da je poslednjič poljski narod vdušila. Tudi nas spominja komedija, ki se je vršila te dni v Sofiji, na tisto žaloigro, ki se je vršila v nekdanji kraljevini Poljski, ko so podkupljene izdajice prosile mogočno in „veledušno“ cesarico Katarino za pomoč. Kje je sedaj knez? Ali ga bodo našli ti, ki so baje odposlani iskat ga? Recimo, da ga najdejo, ali se bode hotel vrniti v deželo, kjer so tako nehvaležno z njim postopali? To so vprašanja, na katera nam bode odgovorila prihodnost. Isto tako tudi svet vpraša: Ali ste li vedeli Prusija in Avstrija, da se ima knez bolgarski odstraniti. Brali smo sicer, da se je to zgodilo s privoljenjem teh dveh držav in da je tudi Anglija popustila kneza, toraj je že dalje časa kakor v zraku visel. Zato je bilo tako lahko spodmakniti mu prestol. A sedaj se je pokazalo, da je knez vendar-le trdno stal, ker ga je narod ljubil ter mu je bil z dušo in telesom vdan. Narod bolgarski toraj ni čeda ovac, tudi ni nezavedno ljudstvo, marveč v političnem oziru rekli bi nekako zrelo. Da pa tam vre, kakor novo vino v sodu, ni se čuditi; želeži je le, da bi s tega zavrelka ne postala, ampak čisto vino.

Ko bi velevalisti pošteno mislile z narodom, bi

LISTEK.

Herbart Turjaški (1528—1575).

Spisal J. Steklasa.
(Dalje.)

Senj je spadal za čase turških bojev med tako zvane morske meje (Meergrenzen), t. j. medmejne trdnjave, ki so stale ob morju ali blizu morja. Na ta način je spadal med splošne mejne trdnjave, ktere je po trditvi Valvazorjevi ter po računih še do zdaj ohranjenih vzdrževala in oskrbovala Kranjska dežela. Kranjska je bila, ki je pošiljala plačo in hrano večidel iz teh krajev nabrani vojski v oddaljene trdnjave. Denarničarji in oskrbniki so imeli pri vsem tem mnogo težav in skrbi, kajti bili so v vedni nevarnosti, da jih razbojniki napadejo in pošiljatve odvzamejo. Denarničar, ki je čete oskrboval s suknom za obleko in z denarji, ni imel nikjer stalnega prebivališča; mogel si ga je le za kratek čas izbrati. Za oskrbnika hrane pa je bila Reka vpredeljena, ker se je semkaj vozilo žito od vseh strani in od tukaj po vodi dalje. Tako je tudi Senj dobival hrano

Trdnjave teh pomejnih mest so bile, kakor jih je Valvazor naslikal, precej znatne. 7 stolpov je bilo postavljenih proti kopnemu in jak zid, ker se je mesto bolj širilo na suhem, kakor proti morju. Na desno znotraj je bil grad; zunaj pa je bil čvrst stolp in nad njim drugi tako, zvana stražarnica „Fortalitium“. Tudi Senj je bil tako vtrjen. V mestu je bil škof in 14 cerkev. Valvazor hvali Senjane, da se čvrsto držé svojih starih navad in da so nenavadno hrabri in smeli. Nad tem mestom toraj je prevzel Herbart zapovedništvo ter svoje dolžnosti najtočneje spolnoval in napade turške hlabro odbijal. Skrbel je za red in napredek v vsakem pogledu in prebivalci so ga spoštovali kot svojega varha ter mu bili hvaležni za obrambo svojega življenja in imetka. Dokler je bil Herbart tukaj stotnik, imamo dveh večjih podvzetij proti Turkom omeniti. Prvo spada na l. 1552. Takrat je bila nevarnost velika. Na državnem zboru v Pasavi so zaradi Turkov hitro mir sklenili, samo da se morejo poprej v bran postaviti splošnemu sovražniku krščanstva. Nabor je bil razpisan od cesarja Karola V. za celo Kranjsko meseca septembra. Hitro so se čete zbirale in tudi imenovani, častniki na čelu jim

Herbart. Vendar pa je vsa ta nevarnost srečno minula. Leta 1557 pa je prišlo do hude borbe, ko so Turki obsedli Senj. Herbart je pri tej priložnosti kot stotnik Senjski in zapovednik trdnjave navalil se iz mesta na Turka s 400 vojakov ter z njimi 4200 sovražnikov pregnal. Vsled te zmage je bil povzdignjen na čast „lajtnanta na hrvatski granici“, t. j. namestnika glavnega zapovednika. S tem imenovanjem se začne najsijajnejša doba v življenju našega viteza.

Že l. 1549 se je oženil kot stotnik Senjski z Marijo Kristino baronovko Spauersko in Valörsko, tirolskega natakara Ulriha Spauerskega barona hčerjo, ki mu je prinesla precejšno doto, s katero se je še povikšalo njegovo bogastvo.

Izvrstna svojstva, posebno pa njegova nesebičnost in odvažnost, so ga povzdignila do časti lajtnanta na meji. Pa to je tudi v popolni meri zaslužil. Njegov životopisec Kisl pripoveduje, kako je Herbart spremljal njegovega očeta Ivana, ko je le-ta kot blagajnik nosil pomoč krščanskim četam v Bihač. Zvedilo se je bilo namreč, da so Turki Sluin napadli, grad in vasi v okolici požgali, polja pokončali ter mnogo kristjanov polovili in pobili. Precej se je

se vmes ne mešale, narod bi ostal gotovo Rusom hvaležen, Rusija bi se le ne smela tako prisrčno brigati za „osvobojeno“ ljudstvo. Ruski listi, kakor pravi včeraj telegram iz Petrograda, že nasvetujejo Rusko posredovanje, trdeč, da ne bode poprej miru in se vtegne nered brez taistega še po celem Balkanu razširiti. To poslednja je sicer res, česar se vsa Evropa boji, zato tako posluša glas iz poluotoka Balkanskega. Srbski kralj Milan hoteč odpotovati je ostal doma in še poklical svojega prvega ministra domu. Turčija se oborožuje, ker nekako slutiti, da bode morala ona račun plačati, naj se že stvar zasuje kakor koli. Evropejske velevalsti bodo brž ko ne zopet konferenco sklicale in se mnogo posveto-vale, ako se kaj nenavadnega ne zgodi, kar bi poslednjič vse še tako dobro prevdarjene načrte pre-križalo. Toda nehajmo za zdaj, ter počakajmo, kaj nam prihodnji dnevi prinesejo. Vsekako je reč jako zapletena, zna se zasukati tako ali tako — znabiti ravno tako, kakor nobeden ne misli.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. avgusta.

Notranje dežele.

Prepad med *Avstrijo* in *Ogersko* se od leta do leta razširja; kako daleč da se bo še širil in kako daleč ga bo razganjal še madjarski šovinizem, se pač danes še ne dá določiti. Do sedaj je bilo med obema državama običajno, da je pri vpo-kojevanji c. kr. uradnikov, ki so po obeh državnih polovicah služili, vladala nekaka vzajemnost, t. j., tista leta, ki jih je kak uradnik v drugi polovici države doslužil, so mu v prvi polovici ravno tako šteje v pokojnino, kakor če bi bil ves čas svojega življenja le v eni in tisti polovici služboval. Madjarom to ni bilo všeč; šli so in so napravili po-stavo, da je to le veljavno za tiste uradnike, ki so v onstranski polovici države služili le do leta 1875 in tedaj prestopili v tostransko. Kdor je prestopil pozneje, tisti zgubi pravico, da bi se mu vštevala v pokojnino leta v drugi polovici doslužena. Kakor ti meni, tako jaz tebi, mislila si je Avstrija, ter je napravila prav tako postavo gledé tistih ogerskih uradnikov, ki so še le po letu 1875 prestopili v tostransko službo. Dalje Madjare silno grize, da imamo še vedno skupno armado. Noč in dan si glavno belijo, kako bi ta poslednji most za seboj podrlji, ki jih še z nami veže, in nikakor ne morejo pričakovati trenutka, kedaj da se bo to zgodilo. Ker pa sami dobro vedó, da to še ne bo tako kmalo, tolažijo se in stavijo nasvete, kako bi se dolg čas do tja najbolje preganjati dal. „Egyetertes“ pred-laga sledeče: „1. Vrhovno vodstvo armade ostane skupno, loči naj se pa že sedaj upravnitvo njeno na dva dela, kakor je ločeno ono obeh deželnih bramb. Vrhovno voditeljstvo polkov, ki se popolnuje pod ogersko krono, naj bode podrejeno pre-svitli kroni, za njihovo oboroževanje skrbel naj bode pa ogerski brambovski minister. To bi nikakor ne oviralo edinstva v c. kr. vojski, kajti višja in naj-višja zapovedništva od brigade na dalje ostala bi v rokah skupnih generalov. 2. Službeni jezik pri ma-djarskih polkih bode naj madjarski, zapovedništvo madjarsko. Vsaj je bilo nekđaj tudi tako in vendar jednota vojske pri tem ni nič trpela. Saj je nekaj sličnega že sedaj pri honvedu. Kedar je honved združen z redno vojsko, zapoveduje brigadir vsim skupaj nemški, polkovniki polkom pa nemški, ozi-

roma pri honvedu madjarski ali hrvatski. 3. Za častnike pri madjarskih polkih jemljó naj se le ma-djarski državljani in naj imajo svoj status, po katerem naj prestopajo v više službe popolnoma neodvisno od avstrijskih polkov. 4. Madjarski polki naj pri-segajo na madjarsko ustavo, na katero je prisegel celó kralj Frane Josip I. sam. Če to zanj ni bilo poniževalno, naj tudi za polke ne bo.“ Tako si smatra „Eg.“ popolnoma ločitev armade v avstrijski in madjarski tabor.

Erdeljski Sasi so prišli iz Sibinja in Bra-ševega v teku letošnjega leta k ministerskemu pred-sedniku Tiszi in so mu med štirimi očmi na ušesa povedali, da bi se Erdeljski Sasi (Nemci) takoj pridružili Madjarom ter bi jih spoznali za svoje poli-tične prijatelje, če bi jim le madjarska vlada vsaj nekaj pa določnih predpravic naklonila zlasti, kar se šolstva tiče. Pa tudi gledé uradništva Sasi pravijo, da ni vse tako pri njih, kakor bi moralo biti. S tem nikakor nečejó trditi, češ, krivica se na godi. Tega ne; toda kaj posebnega bi radi za se, ker so nemške krvi, nemška kri ima pa že to lastnost, da mora vedno nekaj posebnega imeti, sicer pa mirú ne dá. Tisza je bil, kakor trdijo, vidno zadovoljen in jim je takoj v roko segel, da bodo že dobili, ko-li-ko bo ravno mogoče in kar ne bo v nasprotji z javnimi državnimi interesi. Dal jim bo nekaj tega, za kar so ga prosili, po administrativnem potu; če bodo pa prav pridni, pa še celó po postavodajnem. — Tako le je! Nemec, ker je povsod drzen vse doseže, kar mu drago. Pod visoko Tatro zdihuje pa vklenjen slovaški rod in prav teliko da duše ne iz-dahne pod krivično in silno pestjo madjarsko. Zakaj to? Zato, ker neče svojih svetinj izdati, ker neče svojega maternega jezika zameniti z madjarskim in ker neče svojega Boga zatajiti. Zato se mu bo pa tudi vedno slabo godilo, dokler bota na Madjarskem pravičnost in katoličanstvo za duri v kot potisnjena, luteranizem se bo pa za mizo gostil.

Vnanje države.

Knez Aleksander se je v Reni izkrcal, ker je sam želel na rumunska tla priti; gledé tega je poveljnik kneževе jahte dobil povelje, kneza v Reni prepeljati, naj je to Rusom všeč, ali ne. Sicer pa menda Rusom tudi ni bilo kdo vé kaj na tem le-žeče, kajti sami so rekli, ali vsaj sedaj tako pravijo, da so v Sofijo sporočili, da naj se knezu dovoli prosta pot, kamor mu drago. Drugi pa trdijo, da je Rusija še celó prepovedala kneza na rusko zemljo postaviti; vsled tega šel je menda v Reni. Ob 2. uri popoldne 25. t. m. so ga ljudje še ondi videli. Kmaló na to odplula je knežja ladija iz Reni proti domu brez kneza, ki je v Reni ostal, če tudi je telegram iz Sofije, da naj kneza nazaj pripeljejo, došel poveljniku zadosti zgodaj v roke. Toda knez mu najbrž ni upal, kar je tudi prav storil. Za sedaj naj le Boga zahvali, da je tako srečno zdrave ude odnesel in naj si dobro premisli, preden se v Bol-garijo povrne. Da mu tudi sedaj ondi niso rožice cvetele, razvidi se iz pisma, ki ga je letos meseca avgusta, 4 dni, preden so ga zapodili, pisal prija-telju. Kakor mu ondi svoj položaj opisuje, je v res-nici boljše kje druge za pastirja biti, kakor pa v Bolgariji za kneza. „Položaj je silno težaven, piše prijatelju, ker je narod vznemirjen vsled priprav za boj, ki jih Srbi pred našimi očmi in tik naše meje s silno naglico izvršujejo in pa turška komisija mu v želodec leži. Vse to pa ruska opozicija za-se po-rablja in narod nezmerno bega. Da bi temu v okom prišel, prosi sem že pred tremi tedni grofa Kalno-ky-ja, da naj on skuša vpeljati pričetek diplomatič-nega poslovanja med Srbijo in Bolgarijo, tako namreč, da naj Avstrija dotični predlog h krati vstavi na obeh krajih — v Belemgradu in pri nas, ki ga že naprej sprejmemo. Kalnoky je bil takoj zadovoljen — iz Srbije pa ni bilo nobenega odgo-vora, pač pa so jeli Srbi tik naše meje in pri Pirotu

tja do Caribroda zakope delati; v Pirotu so pa na-pravili veliko založišče živeža in klaje, kamor dan na dan po sto voz živeža pride. Vse to nič drugega ne kaže, kakor da Srbija zopet misli boj z nami začeti. Ministerstvo zahteva, da naj vojakov nastavim ob srbski meji; za sedaj sem to reč še odložil, ker dobro vem, kako silno nevaren da je vsak tak prvi korak. Po drugi strani me pa časniki brezmerno napadajo, ker sem imenoval poslanca v turško ko-misijo. Neizrečeno rad bi imel toraj proti Srbiji hrbet zavarovan, da bi se mogel edino le s turškim vprašanjem pečati. Razburjenost do Turkov je tukaj silna in bojim se, da se ne bodo koj pomorili. Na boj pri nas nihče ne misli in bi Bolgari Boga pris-ršeno hvalili, če bi se že skoraj pričelo diplomatsko poslovanje med Srbijo in Bolgarijo, da bi bilo srb-sko vprašanje vendar že enkrat pri kraji.“

Proklamacija Stambulovega, ki jo vče-ranji telegram omenja, se glasi: „V imenu kneza Aleksandra I. in v imenu narodnega sobranja na-znamjam, da sem prevzel začasno vlado v Sofiji, ter bom proti vsakemu postopal potom nagle sodbe, kdor bi se ne podvrgel postavam. Ob enem ime-nujem za vrhovnega poveljnika skupne bolgarske armade brigadnega generala Mutkurovega ter mu podeljujem vso državno in vojaško oblast, na pod-lagi katerih naj mu bo vsakdo pokoren. Bolgarski narod pa pozivljam, da brani krono in domovino pred izdajaleci, ki hočejo junaškega in ljubljene-ga našega kneza iz dežele zapoditi. Večni Bog okrepčal nam bo naše roke, da nam bo mogoče ljubljene-ga od naroda izvoljenega kneza braniti. Bog nam po-živi bolgarskega kneza Aleksandra I.“ Ob enem so odšle po vseh večjih evropejskih mestih deputacije kneza iskat; le-te imajo nalog razodeti mu, da sta narod in vojska pripravljena zanj boriti se in umreti. Tisti, ki so ga pregnali, so bili podkupljeni z ruskimi novci. Ruski rubelj ga je prepodil in nihče drugi in to ob uri, ko je narod njegov spal. Zjutraj zgodaj — ob 2. uri po polnoči so ga na-padli v postelji prav roparski. Morda so mu tudi še celó pištolo na prsa nastavili zahtevajoč od njega: „Podpiši Aleksanderček!“ Ob enem imajo tiste de-putacije nalog kneza nazaj pripeljati.

Na **Francoskem** je bolgarska prokucija jako razne vtise napravila, ki so povsem slični onima po ostali Evropi. Radikalciem je po volji, da je Rusija Aleksandru stol spodmaknila in se nadjajo, da bi to Angleže spodrepnilo, kajti Rusi so se s tem za jeden korak Carigradu približali. Tega pa Angleži nikakor ne bodo trpeli, ter se bodo sami pognali za spošto-vanje Borolinske prigodbe in za pravice Bolgarskega kneza. Nam se to nič kaj ne zdi verjetno, da bi se Angleži v Evropi z Rusi v boj podajali — za do-mišljene interese. Dejanskega pa tako ali tako ondi nimajo kaj zgubiti naj bo v Bolgariji na prestolu Battenberg ali pa Karadjordjevič. Angleži bodo pač nekoliko ropotali, to bo pa tudi vse, do boja se pa v Evropi zaradi Battenberga ne bodo podajali. V tem oziru se toraj strinjajo francoski radikalci s konser-vativci, kateri Angležev tudi ne morejo trpeti. Dru-gačni so pa nazori gledé kneza samega. Radikalci ga ne marajo, ker je Nemec; konservativci so mu pa sočutno naklonjeni, kakor drugod po Evropi, ne oziraje se na njegovo rojstvo, temveč pa na njegove zasluge in na njegove pravice. V tem se konser-vativci skupne Evrope vjemamo z Bolgari samimi, kar jih namreč ne pripada k ruski opoziciji. Bolgari, kakor tudi vojska njihova izrekla se je zadosti od-ločno, da hoče kneza nazaj in to je vendar zadosti merodajno za narodno mišljenje, če skupni narod soglasno kaj zahteva.

Po odstavljenji bolgarskega kneza vstopili so se Angleži na politično zvezdarno in so jeli hudo uro prerokovati. Vse, kakor sedaj na Bolgarskem kaže, od konca do kraja pomeni grom in tresk! Toliko črnih oblakov ni še bilo kmalo nakopitnih, kakor jih je sedaj in strela se jim pa tudi že bliža v po-

vzdignil naš Herbart, čim je mesto Senj preskrbel z dobro posadko, s svojo četo proti Sluinu ter zadel na sovražnika pri Drežniku na Korani (2½ ure od Sluina), odvezel mu plen, oslobodil vjetnike ter vlovil sam do 200 Turkov, a od vseh svojih pa je zgubil samo dva moža. V tej borbi so delovali tudi Nikolaj in Franjo, grofa Frankopana, prvi posestnik Trsata (3 ure od Sluina), drugi pa grada Sluinskega, potem grofi Ursini Blagajski, Maksimilijan Lamberg in Ivan Kisl. Ko je hotel dalje spremljevati Kisla, sprijel se je zopet s Turki, ki so prežali na blago in denar ter jih zapodil v beg. Komaj pa se je pri Korenici vtaboril, da se malo odpočije s svojimi vojaki, raznesel se je glas po taboru, da so Turki napadli grad Pergno ter mislili potem moriti in požigati po celi okolici; ali naš junak oboroži hitro svoje ljudi, jih nagovori in ohrabri ter ž njimi na-pade sovražnika. 30 konjikov pošlje naprej za pred-stražo, on se pa z ostalo četo počasi in oprezno za njimi pomika. Kar zadene predstraža na 800 tur-ških konjikov in slabo bi bilo za-njo, da jej ni Herbart prišel hitro na pomoč ter razbil Turke, katerih je 150 vjel skup s stotnikom Poturnelijem. Na ta način si je odprl pot v Bihač. Ker je pa

dobro vedel, da Turki še vedno prežijo na Kisla in njegovo spremstvo, spremljal je blagajnika v društvu s stotnikom Ivanom Lenkovičem, ki je šel bržkone Bihač pregledavat. Temu poslednjemu je bil Herbart, pravi Kisl, pravi sin, svetnik v nevarnosti in sodrug.

Kako prav je imel Herbart, da je bil tako oprezen, pokazalo se je v kratkem. Popotniki so se nekega večera sošli v Petrinji, a ker se niso mogli v gradu namestiti, a grdo vreme jim je pre-tilo, podali so se v tamošnji samostan, da tamkaj prenočijo. Ali drugo jutro se čuje strel od Sluina sém, kar je bil dokaz, da Turčin zopet pleni in mori. To opazi tudi precej grof Franjo Frankopan Sluinski ter poprosi Lenkoviča za dovoljenje, da sme navaliti se s svojimi konjiki na sovražnika, da reši okolico teh neljubih gostov. Lenković mu to dovoli; ali ob enem je dobil Herbart nalog, da se podá za njim s 300 konjiki ter mu v sili pomore, ko bi bilo morda preveč Turkov. In to se je tudi pri tej priložnosti zgodilo. Grofovi konjiki so ne-oprezno napadli sovražnika, kateri je bil mnogo močnejši, pa jih je zatoraj tudi hitro premagal, nekaj polovil, nekaj pa pobil. Kar se zaletí iz zasede

Herbart na brezskrbnega sovražnika ter ga popol-noma razbije, oslobodi do 60 hrvatskih plemičev ter mnogo žen in otrok. Turki se razpršijo na vse strani, ali brzi konjiki jih vendar mnogo pobijejo, med ostalimi tudi zapovednika Ali Damlija, kterega so Turki posebno čislali zaradi njegove velike sme-losti. Lenković je tudi sam prišel na bojišče, kjer so imeli čez sto povezanih Turkov, katerim so se naši po navadi osvetili. Ti zadnji boji so se morali goditi l. 1556, ker l. 1557 Lenković ni bil več glavni zapovednik v Krajini.

Zaradi poprejšnjih napadov med l. 1552—1555 so se pritožili Kranjci na državnem zboru v Regens-burgu ter zahtevali po svojem poslancu, Turnu, državne pomoči za obrambo dežele. Ali le-te niso dobili, kajti Nemčija je bila takrat sama razdeljena na dva protivna taborja; zatoraj se imajo pa ti bo-ritelji slovenski tem bolj ceniti, ker so žrtvovali premoženje svoje in kri za domovino slovensko. A ta obramba je bila posebno težavna, kajti okoli po-lovice XVI. veka imeli so naši junaci braniti ne samo dolenjske meje, ampak tudi meje celega Krasa in Notranjske, kajti zgodovinski je dokazano, da so Turki l. 1552 prvokrat prišli na Kras, a l. 1559 in

dobi ruskega cara. *Evropski mir* v tolikošnji nevarnosti še ni bil z lepo, kakor je ravno sedaj. Če bi bili knezu Aleksandru le mirno domu posvetili in če bi bil bolgarski narod pri tem sam svetilke nosil, t. j. če bi bil z odstavom zadovoljen, no potem bi se že smeli nadjati, da se bodo Avstrija, Nemčija in Rusija med seboj sporazumele, tako pa ni pravega upanja. Rusiji je pa menda le na tem ležeče, da bi v Bolgariji domač boj zanetila, kar bi ji povod dalo do okupacije omenjene nesrečne dežele. Vsaj ruski listi so jeli že kar od kraja priporočati, da je še najbolje, če Rusija Bolgarijo zasede. Temu bi se Angleži sicer ne upirali naravnost, pač pa bi jim bil to prej ko ne povod, da bi se z Rusi v Aziji sprli, če imajo namreč za to že zadosti poguma, t. j. če je njihovo vojno brodovje že tolikanj popravljeno in če so že stare ladije pomorske nameščene že z novimi današnjim zahtevam primernimi parniki; kajti glavni boj v Aziji med Rusi in Angleži vršil se bo prej ko ne na vodi in manj na suhem. Preden se bo pa vse to zgodilo, sošli ali vsaj pisali si bodo diplomatje veselil, ki bodo določili, kdo da naj v slučajni potrebi Bolgarijo zasede ali Rus ali pa morda kar bi bilo posebno Angležem všeč, tudi Turčija. Poslednjega se menda ni bati, če prav se Turčija enakega poslanstva nekoliko nadja. Evropska diplomacija menda vendar ne bo tolikanj slepa, da bi med jagnjeta volkove spuščala.

Izvirni dopisi.

Iz Idrije, 26. avgusta. Nameravali smo pokojnemu knezoškofu Antonu Alojziju Wolfu v njegovo rojstno hišo spominsko ploščo vzdati s sledečim napisom:

V tej hiši bil je rojen 14. rožnika

1782

Anton Alojzij Wolf,

knezoškof Ljubljanski.

Bil je preblagi mecen Kranjske dežele, ustanovitelj „Alojzije-višča“, svojemu narodu podaril je sveto pismo in slovarja. Idriji bil je največji dobrotnik.

Umrli v Ljubljani 7. svečana 1859. leta.

V hvaležni spomin postavili sorojaki

1886.

ktero izdeljuje g. Vinko Čamernik v Ljubljani, ter jo v dan 7. in 8. septembra slovesno, kakor se takemu velikanu spodobi, odkriti. Ker je pa c. kr. okrajno glavarstvo nam prepovedalo, društva in zunanje osebe zaradi se razširjajoče kolere vabiti, je slavnostni odbor sklenil, to stvar do prihodnega leta meseca avgusta 14. in 15. preložiti. S tem upamo ne le domačinom, ampak tudi zunanjim častilcem ranjcega vstreči.

Iz Vipavske doline, 26. avgusta. Včeraj zbralo se je več duhovnov v prijazni vasi Podragi. Postavil se je namreč čeden, skromen, kameniti nagrobni spominik 10. februarja t. l. umrlemu beneficijatu Janezu Pogačniku. Pretečeno nedeljo oznanila se je za ta dan slovesna sv. maša in bilje, da bi se ljudje tudi vdeležili slavnosti in se v pobožni molitvi spominjevali svojega bivšega duhovna. In res, oklic ni bil zatsonj! Veliko število ljudi iz vasi Podrage prišlo je ob določeni uri v cerkev, ki so pokazali s tem, da prerano umrlega gospoda Janeza še niso pozabili. Sedem duhovnikov iz Vipavske doline in trije iz dveh sosednjih farâ Hrenovic in Senožeč je bilo navzočih.

1560 pa so se ti napadi ponavljali. Da se pa vendar Herbart za te napade maščuje, plane on s svojo četo meseca junija l. 1560 čez mejo na Turško, popali mnogo vasi, odžene 20.000 ovac kot plen ter se zopet lepo povrne v svoje kraje.

Vkljub l. 1562 pred cesarjem Ferdinandom I. in sultanom sklenjenemu miru napadejo Turki Hrvatsko in Kranjsko po stari njihovi navadi. Tako Turško četo, ki je privabila se na Kranjsko do Novoga mesta, napade Herbart ter jo zapodí do Kostanjevice, kjer jih je pogнал v vodo, da so se mnogi vtopili. Valvazor (XV. 467) pravi, da jih je Herbart silil v vodi plavati, vojaki pa so jih streljali, kakor race, take da jih je čez sto v vodi ostalo in da so le štiri take race pobegnile.

To vse pa so bile le neznatne borbe in praske večidel na mejah zarad pomejnih paš in medsebojnih zdražb. Od l. 1565 pa se začne pohodi Turškega v večji meri in čete iz cele Kranjske so se vdeleževale teh borb.

(Dalje prih.)

Po opravljenih molitvah za mrtve pel je z azistenco slovesno črno sv. mašo preč. g. dr. Sterbenc, kot mnogoleten prijatelj ranjkega. Po sv. maši odpela se je „Libera“ na pokopališču in pri spominku zapeli so duhovni Jenkovo nagrobnico: Blagor mu“.

Škoda je pač, da pri pomanjkanju duhovnov ranjki gospod Janez ni še dobil naslednika. Za kakega bolehnega duhovna bi bila Podraga primeren kraj; kako krasen razgled se odpira iz prijaznega kaplanskega stanovanja po vsej Vipavski dolini! Služba ni težavna, ker za opravljati je le ena vas, stanovanje je tako primerno popravljeno, da se malo kje na Kranjskem dobi kaplanska hiša, tej enaka. Zraven krasen vrt, nad hišo vinograd, vse v dobrem stanu. Naj bi se pač kak duhoven usmiliti Podražanov. Z velikimi stroški popravili so stanovanje duhovnu in sedaj ga že več kot pol leta nimajo. Po opravljenem sv. opravilu zbrali so se duhovni v farovžu pri gostoljubnem č. g. Tomažiču v Št. Vidu. Tukaj kot pri „vratih Vipavske doline“ hočejo se zbrani Vipavski duhovni posloviti od svojega sobrata g. dr. Sterbenca, ki v kratkem zapusti Notranjsko, ter se poda daleč doli na Dolenjsko stran, kot dekan Leskovski, ko so se raznovrstna vošila v vezani in nevezani besedi vršila, stiskajo si slednjič s tužnim srcem roke v slovo. Le en up jih tolaži, da če tudi po telesu ločeni, se hočejo v duhu, posebno v molitvi drug drugega spominjati, dokler se enkrat vsi ne preselijo v oni kraj, kjer ne bo več ločitve.

Od sv. Martina pri Celji, 25. avg. (Skušnjo iz krščanskega nauka) so včeraj imeli šolarji v Rožni dolini. Ista vršila se je, kakor je po naši vladikovini že skoz malone dva desetletja običajno, v cerkvi.

Gospod dekan Gajšek je služil sv. mašo; pri tej so otroci izvrstno popevali, kar hvali ne samo nje, ampak ob enem njihovega vrlega učitelja, gosp. Lanjšiča.

Tudi gledé znanja krščanskega nauka je bila soglasna sodba poslušalcev prav prijazna to v obziru na spretnega kateketa, gosp. Voħa, kakor na odgovarjajoče učence. — Gospod dekan je sklepoma „iz rudeče knjige“ klical imena cele vrste odličnjakov. Šolcev je blizo dve sto, a od teh jih je po dopisnikovim sodbi okoli polovica dobila darove, če ne knjige, pa vsaj podobico.

Bil je tukaj o svojem času župnik, ki je v označeni namen založil posebno glavnico, s obrestmi se sedaj vsako leto kupujejo darila za pridne učence.

Pohvalo, ki jo je gosp. dekan konečno izrekel, smel bi pač z mirno vestjo podpisati, ako bi do tega prišlo, vsaki vdeleževalec pri včerajšnji skušnji iz krščanskega nauka.

S Štajarskega, 25. avgusta. (Lurški romarji) približujejo se svojemu domu. Mariborski prečast. gospodje dospeli so 24. t. m. ob 3. uri zjutraj v našo sredo. Vsi so s tem popotovanjem jako zadovoljni. Nazajgrede obiskali so, razun Paray le monial*), še slovito Marijino božjo pot v Einsiedeln-u na Švicarskem, kjer so naleteli na 1400 badenskih romarjev.

Vaš čez vse marljivi gospod dopisnik J. Ž., ki nas je s tolikimi dopisi razveseljeval, napovedal je v svojem drugem dopisu iz Paray le monial z dne 20. t. m. (priobčenem v včerajšnjem „Slovencu“) nekaki „ultimo“ svojim dopisom. Bog daj, da bi od svoje bolehnosti, katero mu je mučna vožnja, posebno pa še vroče južno podnebje povzročilo, kmalo popolnoma okreval, se srečno na svoj dom povrnil ter nas še s premnogimi enako zanimivimi črticami svojega Lurškega romanja razveseljeval! Vsim p. n. romarjem pa kličemo: Trikrat blagor Vam bodi, da bilo je Vam prvim dano, romati v imenu vseh avstrijskih Marijinih častilcev v to s tolikimi čudeži povečevano Marijino svetišče v Lourdes! Drugo leto, če Bog dá, gremo pa drugi!

Monakovo, 24. avgusta. Namesto v Pariz, podal sem se s svojim tovarišem g. Z. preko Rigi in Einsiedelnu v Monakovo. Vožnja iz Einsiedeln do semkaj (z nagličem) trajala je 21½ ure; toda v Inomostu sva se mudila štiri ure. — Gostilna pri „Bachus“ v Monakovem je priporočila vredna. Ogledal sem si danes velike in snažne cerkve, n. pr. sv. Mihaela, Marijino (Frauenkirche), kjer se je obhajala ravno slovesna sv. maša za mrtve. Zanimalo me je, da je čedno opravljen čuvaj, s palico v roki, vsakega med božjo službo peljal na stran, kdor je

*) Pri tem imenu imel je stavčev škratelj dobro žetev! Enkrat bralo se je: „Trais le man.“, drugo, pot pa: „Paray le monial“.

zašel pred mrtvaški oder. Ljudstvo je prijazno-mesto snažno, vsakovrstnih zgodovinskih spominkov obilo. Peljala sva se s tovarišem obiskat slavnoznani panorama: „Die Kreuzigung Christi“ — pozneje tudi panorama: „Belagerung von Pariz“; zunaj mesta pa kolosalno štatvo: „Bavaria mit der Ruhmeshalle“. Stališče, (na katerem štatva „Bavarija“ stoji), meri 9 metrov visokosti, štatva sama pa 22 metrov. Od znotraj peljejo skozi stališče in skozi (votlo) štatvo v glavo „Bavarije“ primerne stopnice; v glavi ima petero oseb prostora dovolj, toda vročina je bila v njej neprenesljiva, in kmalu sva bila zopet na svežem zraku. Obiskala sva popoldne novo „Pinakoteko“. V njej se nahajajo krasne slike in kipi, med prvimi je tudi lepa slika svitile cesarice Elizabete. Velikanska je slika, ki predstavlja vesoljni potop. Vtrujena od hoje po sobanah se podava zopet na ulice — ter se voziva po raznih cestah, nekoliko tudi po okolici. Začelo je grometi — ob 7. uri zvečer pa se vlije med silnim bliskom in treskom grozna ploha nad mesto. Naj še dostavim, da vseh slovenskih romarjev lurških je bilo štirideset.

J. Ž.

Iz Pariza, 23. avgusta. Iz prijateljskega pisma podamo čč. bralcem to-le: „Ravnokar sem došel iz Lurda v Pariz. Kako je tukaj, Ti ne morem še nič povedati. A v Lurdu? Tega bi Ti dopovedati ne mogel. Moje pero je prešibko dati izraz onim čutom, ki so mi tukaj srce polnili. Tū ne moreš moliti, ne, le izdihovati in samega svetega veselja — jokati. Pripetilo se mi je, da sem bil v dan skupnega odhoda nekaj bolan, tako, da si nisem upal na pot, — zaostal sem sam v Lurdu. Toda ne kesam se in stokrat sem že Boga zahvalil za ovo bolezen. Ravno te dui namreč vršilo se je tako zvano narodno romanje Francosko v Lurd. Pred vsemi drugimi mesti bil je Pariz zastopan. Pripeljali so še seboj okoli 1200 bolnikov. Tū bi videl gospodo moliti, poklekati, poljubljati tla, na katerih se je Mati Božja prikazala . . . In bolniki? Pripeljali so se k studencu in eden za drugim nesení so bili ali spremljani v kopel. Več njim je bila bolezen olajšana, nekteri pa so bili popolnoma ozdravljeni, med njimi tudi taki, ki so bili že več let neozdravljivo bolni. Štelo se je v treh dneh okoli 20 večih očitnih čudežev, ki so tudi od komisije za to sestavljene preiskani bili. Jaz sam sem nektare z lastnimi očmi videl. Lehko si misliš, kak vtis je to na-me naredilo. Le želel sem tudi Tebe pri sebi imeti. Upam pa, da boš še tako srečen, sam se o tem prepričati.

Da verujmo, trdno verujmo, dragi moj, in goré bomo prenašali!

A. M.

Domače novice.

(Za „Narodni Dom“) volil je ranjki župnik Tržaške škofije, ki smo ga nedavno pokopali, gosp. Jan. Rekar 5 gld.

(Nevarnost pred kolero) v Ljubljani je prav tako velika, kakor nemarnost nektarih zanikrnih gostačev v obližji sv. Florijana, ki imajo po svojih smradljivih in zaduhlih stanovanjih toliko nesnage, da človeka že smrad omami, kedar memo takega stanovanja hoditi mora. Ker se te vrste ljudje naredbam slavne vlade in tukajšnjega magistrata gledé skrbi za snažnost še posmehujejo, bi pač slavni magistrat prav storil, ako bi redarji vsa taka zakotna stanovanja od hiše do hiše pregledali in nemarne družine prisilili, da bi bolj za snago skrbele. Tukaj je gujiva rana na zdravem telesu in to je treba do celega izrezati, sicer vse drugo tudi ne bo kdo vé kaj pomagalo.

(Obligacije za 1000 goldinarjev) volila je gosa Hočevarjeva iz Krškega župnijski cerkvi svojega rojstnega kraja — Radoljiški, za cerkvene potrebe.

(Za Radetzkyjev spomenik) je daroval prečast. p. i. g. Henrik Pauker pl. Glanfeld, stolni dekan, 5 gld.; neimenovan 2 gld.

(Vabilo) k veselici, katero priredi narodna čitalnica v Šokfji Loki v nedeljo 29. avgusta v svojih prostorih. Spored: 1. N. Härtl: „Pozdrav“. 2. L. Nedved: „Moja rožica“. 3. A. Tomaževsky: „Sporočilo“. 4. Fr. Gerbič: „Slovanski brod“. 5. „Nemški ne znajo“, burka v enem dejanji. 6. „Krojač Fips ali nevarni sosed“, burka v enem dejanji. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: udom

20 kr., neudom 40 kr., družinam 80 kr. K tej veliki najubljudnejši vabi odbor.

(Iz Postojnskega okraja) se poroča; da deževje na polji velike škode napravlja. Ljudje so poželi večinoma pšenice, tudi ovsu že nekoliko, a ker nimajo kozolcev ne družega pripravnega postrešja, se snopje moči na njivah. Ako v malih dneh ne nastopi boljše vreme, začelo bo žito na prostem kaliti. Bog nam preloži.

(Razpisana) je nadučiteljska služba v Črmošnjicah s 500 gold. letne plače, 50 gold. doklade in stanovanjem. Prošnje do 18. septembra c. k. okrajnemu šolskemu svetu Novomeškemu.

(V Lurdu) bili so iz Štajarskega gg. kanoniki Kosár, Ogradi in Križanič, kapelana gg. Jakob Caf in Josip Žičkar, ter več zasobnikov.

(O Lurdskega dopisih) nam z Štajarskega prijatelj našemu listu naznanja: Odlični gospod, ki me je te dni počastil s prijaznim pismom, mi ne bode za hudo vzel, ako Vam, g. vrednik, iz istega ovadim jedno točko, ktera pravi, da „g. Žičkar je na potovanju prav marljiv in dobro stori, da tako pridno „Slovenca“ pošilja svoja poročila; izmed naših listov še celó „Grazer Volksblatt“ nima o Lurdskega hodočastnikih čisto nič, razven, kar iz drugih časnikov zvé.“ Gospod „J. Ž.“ si je s svojim skrbnim dopisovanjem v resnici zaslužil zahvalo od strani vsakega bralca vrlega „Slovenca“. Ljubi Bog mu poplačaj trud!

(Od Vojnika) se nam 25. avgusta piše: Pretečenega tedna enkrat je neki oženjen človek, doma v Ljubečni, šel v dnino k nekemu posestniku. Ta ga je z vozom desek poslal v Celje. Ob državni cesti je pa od trga do mesta ob obeh straneh zasajeno sadno drevje. Blizo „Tirolca“ stojita, kakor sem včeraj sam videl, dve hruški. Tukaj je voznik na naloženih blanjah bivajoči se stegnil po zrelem sadju, med trganjem je veja zašumotela, to je splašilo konje, ti so poskočili, ob enem je pa trgalec zgubil ravnotežje in vsled tega padel z voza tako nesrečno, da je čez štiri dni prišla sicer nepričakovana smrt, a včeraj bil je pogreb.

(Vitezki križ) Franc-Josipovega reda prejel je od presvitlega cesarja ravnatelj državne realke v Mariboru, g. Josip Frank v priznanje mogoletnega in vspešnega delovanja na šolskem polju.

(Nove defraudacije). Kakor se sliši, so našli pri „Tramwayu-u“ v Trstu pomankljaj 15000 gold. in je bil uradnik B. zaradi tega suspendiran. Ne vemo, koliko je na tem resnice, sicer bode pa stvar v kratkem na jasnem. — Te dni je prinesel nek postrešek v mestno denarnico 180 kuponov mestnega posojila, ker kuponi niso bili še izplačani, jih je mestni denarničar prevzel in izplačal; ali kasneje se je pokazalo, da so vsi kuponi ponarejeni. Prasanje je zdaj le to, kako je dotični slepar mogel vedeti, kateri kuponi niso bili še prezentirani. Mora vže zopet biti vmes kaka roka, ki je na magistratu domača. „Ed.“

(Kolera) si je tudi v Dalmaciji že svojih žrtev poiskala. Prikazala se je že precej huda med delavci pri urejanju reke Neretve. Pravijo, da so jo tuji delavci iz Laškega v Metković zanesli. Prebivalci so tako razsrjeni na Neretviške delavce, da jih niti v mesto ne pusté, da, še celó živeža jim nočejo donasati. Ob takih okoliščinah pač ne bo družega kazalo, nego delo opustiti in tujcem uhod strogo prepovedati. Dalmatinci so se kolere grozno bali in so bile prav zaradi tega letos ondi vojaške vaje vstavljene, če prav so za tiste odločeni tuji častniki že v Zadru bili. Sedaj jih je pa kolera tudi brez vojaških vaj dobila.

Telegrami.

Dunaj, 27. avgusta. „N. Wr. Tagblatt“ objavlja okrožnico Giersovo spisano v Francovih kopelih dne 26. avgusta ruskim zastopnikom v inostranstvu. Giers ondi pojasnjuje položaj Rusije in naroča ruskim diplomatičnim agentom na Bolgarskem, če se dá, naj ves svoj vpliv na to zastavijo, da se bo dogodek z dne 21. avgusta razveljavil. To pa za to, da se ne bo ruski kabinet na katero koli stran sumničil. Konečno Giers še izraža nado, si bo knez razmere k srci vzel in se bo še enkrat prostovoljno odpovedal.

Levov, 27. avgusta ob 11¹/₂ uri dopoldne. Tukajšnjemu prometnemu uradu se je ravnokar brzojavilo, da je Bolgarski knez s kurirjem zapustil Podvoločisko.

Trst, 26. avgusta. V poslednjih 24. urah zbolelo je tukaj osem ljudi za kolero, umrla je pa le ena sama oseba. V Riemanih sta iz novega zbolela 2, na Izoli 9, v Miljah in v Pliskovici pa 1. Tudi v Tribanu v Sežanskem okraji zbolela je ena oseba, ki jo sumničijo, da ima kolero.

Petrograd, 26. avgusta. Car sam je ukazal, da naj se knezu dovoli izkrcanje na ruskih tleh in popotovanje, kamor mu bo drago. Več ruskih častnikov pripravlja se v Bolgarijo. Generaladjutant Stalicin, pravijo, da bo prevzel vrhovno zapovedništvo nad bolgarsko armado.

Francove kopeli, 26. avgusta ob 3. popoldne. Knez in kneginja Bismark došla sta ravnokar semkaj. Giers je hitel takoj k salonskemu vozu. Pozdrav je bil izredno srčen, ljudstvo je klicalo „hoch“ Bismark. Državnika sta si večkrat in presrečno stiskala roke. Ob 5. bil je knez Bismark pri Giersu na kosilu; kopelišni godci zagodli so avstrijsko, prusko in rusko himno; vse tri je gospoda stoje poslušala. Ob 7 vrnili se je Bismark v hotel.

Bruselj, 26. avgusta. Včeraj je Gladstone semkaj prišel; danes se odpelje na Bavarsko, od koder pojde tudi v Avstrijo.

London, 27. avgusta. Skoraj vsi časniki so za to, da bi se bolgarski knez takoj povrnil v Sofijo.

Vabilo!

Kot pooblaščenec vodstva družbe sv. Cirila in Metoda usojam si vse častite gospode, ki se zanimajo za to, da se za brdski okraj ustanovi podružnica te družbe, najubljudnejše vabiti, da se udeležijo ustanovnega podružničnega zbora, ki se bode sošel v četrtek 2. septembra t. l. popoldne ob treh v Lukovici v Slaparjevi gostilni. Na Brdu, 25. avgusta 1886.

Janko Kersnik.

Zahvala.

Blagoročni gospod Anton Raič, profesor iz Ljubljane podaril nam je plemenito-srčno 126 knjig različne vsebine za šolsko bukvarno, za kar se mu podpisano šolsko vodstvo najtopleje zahvaljuje.

Sv. Barbara, 20. avgusta 1886.

Franjo Silvester,
šolski vodja.

Umrli so:

25. avgusta. Avgusta Podsedanšek, nadkondukterjeva hči, 9 let, Poljanski trg št. 5, škarlatica.

V bolnišnici:

24. avgusta. Florjan Bohlin, dninar, 54 let, spridenje mozgov.

Tuji.

25. avgusta.

Pri **Matiču**: Max Weber, zasebnik, iz Berolina. — Franc Lienert, zasebnik, z Dunaja. — F. Stampf, trgovec, iz Prage. — Max Zerther, stotnik konjice, iz Inomosta. — Dr. Janez Menzinger, odvetnik s sinom, iz Krškega. — Andrej Ogorek, c. k. sodnijski pristav, iz Broda. — vitez Ernst Höferer, sodnijski pristav, iz Kočevja. — vitez Franc Garzarolli, zasebnik s soprogo, iz Senožec. — Janez Marini, trgovec, iz Škofje Loke. — Ema Strudlhof, zasebnica, iz Planine. — Eug.

in Eliza Wagner, zasebnici, iz Kranja. — Anton Giorguli, zasebnik, iz Trsta. — Henrik Kranjec, c. k. vojaški kaplan, iz Gorice.

Pri **Stonu**: Josip Schöffel, dež. odbornik, z Dunaja. — vitez Alojz Rosenbaum, kmetovalec, z Dunaja. — Rosenbaum, Taucher in Glerniger, trgovci, z Dunaja. — Černiš, poštar, iz Zagrada. — Josip Pipan, trgovec, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Alojz Korunek, nadzornik, z Dunaja. — Franc Schlosser, zasebnik, iz Maribora. — Mat. Scholler, posestnik, iz Kroke.

Pri **Južnem kolodvoru**: Hugo Naumann, trgovec, iz Manica. — Alojz Kubalek, inženir, iz Brna. — F. Novak, zasebnica, iz Kočevja. — Hedvig Eichberger, posastnica z družino, iz St. Andreja. — Ana Snideršič, učiteljica, iz Vranskega.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	731.28	+15.8	sl. jzap.	oblačno	
26. 2. u. pop.	732.66	+22.0	sl. svzh.	del. jasno	5.50
9. u. zveč.	734.46	+19.0	sl. jzap.	oblačno	dež

Dopoludne čemerno, deževno; popoldne oblačno; zvečer zarija, na svzh. in vzh. se je bliskalo. Srednja temperatura 18.9° C., za 1.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

27. avgusta

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 80 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 35 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	119 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 80 „
Akcije avstr.-ogerske banke	864 „ — „
Kreditne akcije	279 „ 70 „
London	126 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 92 ¹ / ₂ „
Ces. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	61 „ 85 „

Za ude bratovštine večnega počesčevanja svetega Rešnjega Telesa in za tiste, kateri prvo sv. obhajilo opravljajo itd. je posebno priporočljiva molitvena knjiga

KRUH NEBEŠKI

ali

Navod pobožno moliti in častiti

presveto Rešnje Telo

s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami.

Na svitlo dal (10)

JANEZ ZUPANČIČ,

župnik.

Tretji zopet pomnoženi in zlepšani natis.

„Kruh nebeški“ je znana knjiga, zlasti častilem sv. Rešnjega Telesa. Cena te od vis. č. g. župnika Zupančiča spisane knjige, kaže pač dovolj že to, ker je sedaj že zagledala tretji natis. Namen jej je pred vsem počesčevanje sv. Rešnjega Telesa; vendar pa je vrejena tako, da je popolna molitvena knjiga za vsacega kristijana. Izdala je ta tretji natis „Vincencijska družba“ v Ljubljani. Priporočamo jo toraj prav toplo zaradi lepe vsebine in pa še posebej zaradi dobrega namena, kajti čisti dobiček je namenjen v podporo dobrodelnemu „Vincencijskemu društvu“. — Novi natis obsega tudi *Šest-nedeljsko pobožnost sv. Alojzija*.

Cena je knjigi vezani v pol usnju 70 kr., vse v usnju 90 kr., vse v usnju z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani, stolni trg šte. 6.

Na prodaj je

(5)

70 veder dobrega vina,

belega in črnega, lasten pridelek 1885, prav poštenega Dolenjca iz Trške gore pri Krškem. Več o tem se pové Janez Bob v Kostanjevici na Kranjskem.

➡ Ravnokar izšel je: ➡

„Fromme's

Kalender für den kathol. Clerus

Oesterreich-Ungarns 1887

Redigirt von Egger.“

S podobo Nj. Svetosti Leona XIII.

Koledar velja v platnu vezan 1 gld. 50 kr., franko po pošti 1 gld. 55 kr. ter se je po svoji trojni lastnosti kot cerkvena letna knjiga namreč, kot pomožna knjiga pri uradnih zadevah in kot ročna knjiga g. katehetom že sam po sebi tako priljubila, da ga ni treba posebej priporočati.

Cerkveno statistiko izdelal je zopet g. župnik Jos. Stefaner v Ettendorfu, ter so ga pri tem pridnem, točnem in natančnem delu podpirali jako veljavni gospodje. Zato lahko rečemo, da bo v tesnosti zepne knjige zadostoval celó najstrogejim zahtevam. Koledar obsega tudi že zdavnej objavljeni sestavek iz peresa Kremsmünsterskega kanonika g. P. Wolfganga Dannerbauerja v Eberstallzelli: „Kurzer Leit-faden in Ehestreitigkeits- und Ehescheidungs-Angelegenheiten“ z alfabetskim kazalom.

Naročila naj se pošiljajo podpisani bukvarni. Tudi prosimo one gg. naročnike, ki so prejeli do sedaj ta koledar iz Dunaja, da ga pri nas naročé.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.